

Praha 21. 6. 2010

31

Potraty podle věku ženy v roce 2009

Abortions by age of woman in year 2009

Souhrn

V roce 2009 bylo v České republice hlášeno 40 528 potratů, to znamená, že na tisíc žen fertilního věku (15–49 let) připadlo celkem 15,94 potratů. Z toho bylo 9,69 umělých přerušení těhotenství (UPT) a 5,76 samovolných potratů připadajících na 1 000 žen v plodném věku. Zbytek tvořila mimoděložní těhotenství a ostatní potraty.

Summary

There were 40 528 abortions in the Czech Republic in 2009, it means 15.94 abortions per thousand women in fertile age. Of that 9.69 were legally induced abortions and 5.76 spontaneous abortions per 1 000 women in fertile age. The rest were ectopic pregnancies and other abortions.

V roce 2009 bylo evidováno 40 528 potratů, což je zhruba 16 potratů připadajících na tisíc fertilních žen.

V Čechách je dlouhodobě vyšší potratovost než na Moravě. Z přiložených kartogramů, znázorňujících počet potratů a UPT na tisíc žen fertilního věku v okresech ČR, je patrné, že nejvyšší potratovost je na severu a severozápadě Čech a snižuje se směrem k jihovýchodu. V počtu potratů na tisíc žen v plodném věku zaujímá prvenství Ústecký kraj (22,75 potratů na tisíc žen fertilního věku). Naopak nejnižší počet potratů na tisíc žen fertilního věku byl v tomto roce v kraji Pardubickém (13,35).

Oproti roku 2008 se snížil celkový počet potratů. Po dvouletém růstu dochází opět k pokračování dlouhodobého snižování celkového počtu potratů, který byl v České republice pozorován již od počátku 90. let a jehož hlavním důvodem bylo snižování počtu interrupcí (převážně díky rozšíření moderních metod antikoncepce, od počátku devadesátých let 20. století především antikoncepce hormonální).

Zatímco na počátku 90. let připadalo na tisíc žen mezi 15. a 49. rokem života ročně kolem 40 interrupcí, v současné době je to kolem 10 interrupcí, z nichž tři čtvrtiny tvoří miniinterrupce. V roce 1990 připadalo na tisíc žen ve fertilním věku 33,9 miniinterrupcí (o málo více než 80 % z celkového počtu interrupcí), v roce 2009 již pouze 7,16 (74 % z celkového počtu interrupcí). Podíl miniinterrupcí na celkovém počtu UPT dosáhl maximální hodnoty v roce 1994 (85 %) a od té doby klesá. Oproti miniinterrupcím mají menší podíl na celkovém počtu UPT jiné legální formy umělého přerušování těhotenství. Zatímco minimum dosažené v roce 1994 bylo 15 %, v roce 2009 to bylo již 26 %. Jejich počet výrazně klesal jen do poloviny devadesátých let a od té doby připadá na tisíc žen ve

věku 15–49 let okolo 2,5 UPT jiných forem než miniinterrupcí. Převážně jde o případy, kdy je těhotenství zjištěno po delší době, zdravotní komplikace nebo postižení plodu se objeví až v pozdějších týdnech či kde jsou jiné kontraindikace pro miniinterrupci.

Nejvyšší podíl na poklesu umělé potratovosti měla v ČR v 90. letech skupina žen ve věku 25–29 let. Na tisíc žen připadalo až do roku 1999 nejvíce interrupcí právě na tuto věkovou skupinu. Od roku 2000 přísluší toto prvenství skupině žen ve věku 30–34 let. Posun ve věku žen při UPT je logickým důsledkem zvýšení věku matek při narození dítěte (způsobeném odkládáním těhotenství do vyššího věku), protože mezi ženami podstupujícími interrupci jsou u nás dlouhodobě nejvíce zastoupeny ženy s dvěma dětmi.

V posledních letech dochází ke zvyšování počtu samovolných potratů, a to jak v absolutním počtu, tak v přepočtu na tisíc žen fertiličního věku. V roce 2009 dosáhl tento ukazatel hodnoty 5,76. Od konce osmdesátých let, kdy se samovolné potraty podílely zhruba 12 % na celkovém počtu potratů, se podíl spontánních potratů zvyšuje a v roce 2009 činil 36 %. Za rostoucím trendem v počtu samovolných potratů lze hledat, kromě vyššího počtu těhotenství, také zvýšená rizika způsobená vyšším věkem těhotných žen. V současném období se pro rozšíření rodiny rozhoduje početná skupina žen narozených v populační vlně 70. let, kterým je nyní přes 30 let. Přitom, dle většiny odborníků, nastávají ideální biologické podmínky pro bezproblémový průběh těhotenství u žen o několik let dříve. Nejvyšší počet samovolných potratů připadá na ženy ve věkových skupinách 25 až 29 a 30 až 34 let (v obou věkových kategoriích o něco více než 10,5 samovolných potratů na tisíc žen příslušného věku), zatímco dříve výrazně převládala v počtu samovolných potratů věková skupina 20 až 24 let.

Nejvyšší počet potratů celkem na tisíc žen příslušné věkové skupiny připadl na ženy ve věku 30–34 let (25,20). Jen nepatrně méně potratů celkem bylo evidováno u žen 25–29letých (24,92). Na tisíc žen daného věku bylo dosaženo maximálního počtu UPT celkem ve věkové skupině 30–34 let (13,63). Pokud jde o hlavní typy UPT, tak nejvyšší počet miniinterrupcí připadl na ženy 30–34leté (10,33), zatímco na tisíc žen ve věku 20–24 let připadl nejvyšší počet jiných legálních forem UPT (3,91). Na ženy ve věkové skupině 40–44 let připadalo nejvíce UPT ze zdravotních důvodů (4,35).

Vypracovala: Mgr. Jana Wiesnerová

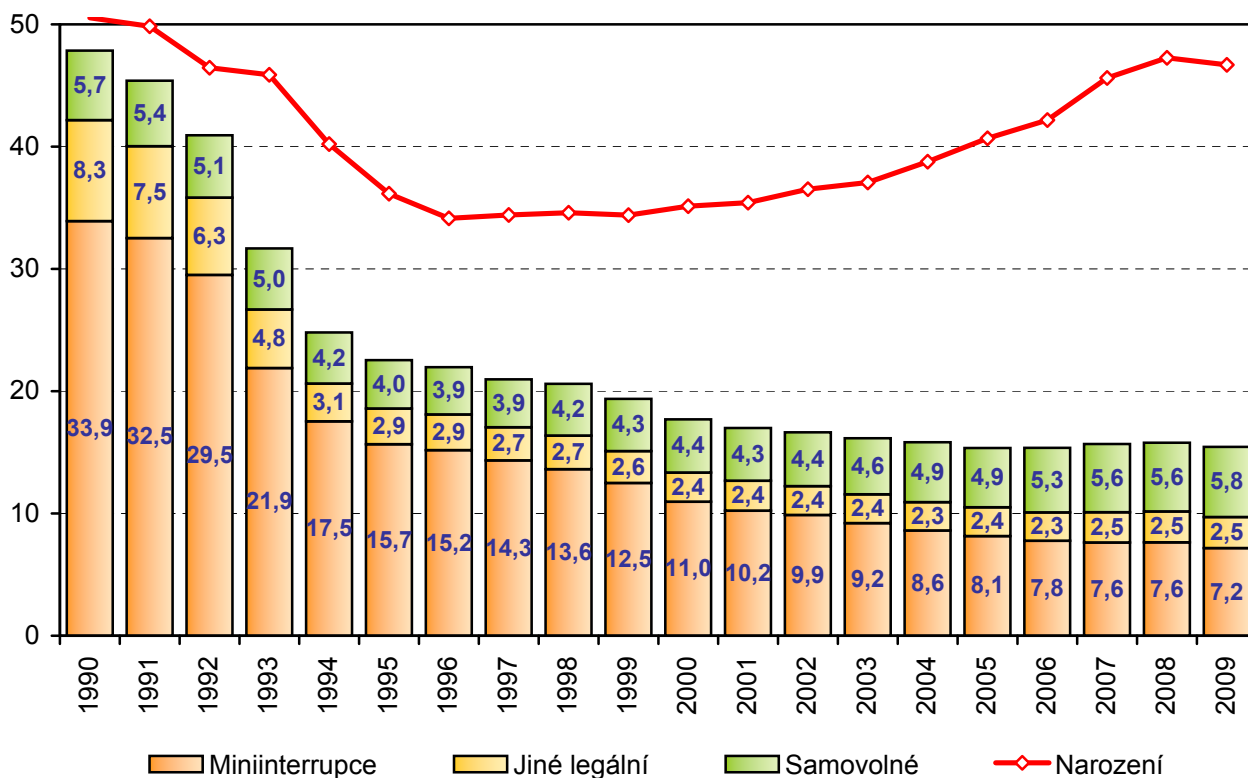
Potraty dle druhu a kraje bydliště ženy, v přepočtu na 1 000 žen fertilního věku v roce 2009

Území, kraj	Potraty						
	samo- volné	umělá přerušení těhotenství				mimo- děložní těhoten- ství	celkem
		mini- inter- rupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů		
Hl. m. Praha	4,34	7,49	2,64	10,13	1,31	0,29	14,76
Středočeský kraj	5,63	8,52	2,64	11,16	1,85	0,50	17,29
Jihočeský kraj	5,98	6,70	2,22	8,92	1,75	0,57	15,47
Plzeňský kraj	7,04	7,68	2,55	10,23	2,16	0,74	18,00
Karlovarský kraj	5,95	8,84	3,50	12,34	1,68	0,73	19,01
Ústecký kraj	7,74	10,34	4,02	14,36	2,09	0,65	22,75
Liberecký kraj	6,65	8,01	3,47	11,48	1,89	0,60	18,73
Královéhradecký kraj	6,06	8,08	2,64	10,71	2,43	0,47	17,25
Pardubický kraj	5,80	5,19	1,72	6,91	1,78	0,65	13,35
Vysočina	5,80	5,19	1,91	7,10	1,68	0,52	13,41
Jihomoravský kraj	5,07	5,68	2,30	7,98	1,63	0,43	13,47
Olomoucký kraj	5,73	5,80	1,71	7,51	1,58	0,37	13,61
Zlínský kraj	5,59	5,85	1,59	7,44	1,72	0,41	13,44
Moravskoslezský kraj	5,49	6,58	2,48	9,06	2,00	0,48	15,04
ČR	5,76	7,16	2,53	9,69	1,80	0,50	15,94

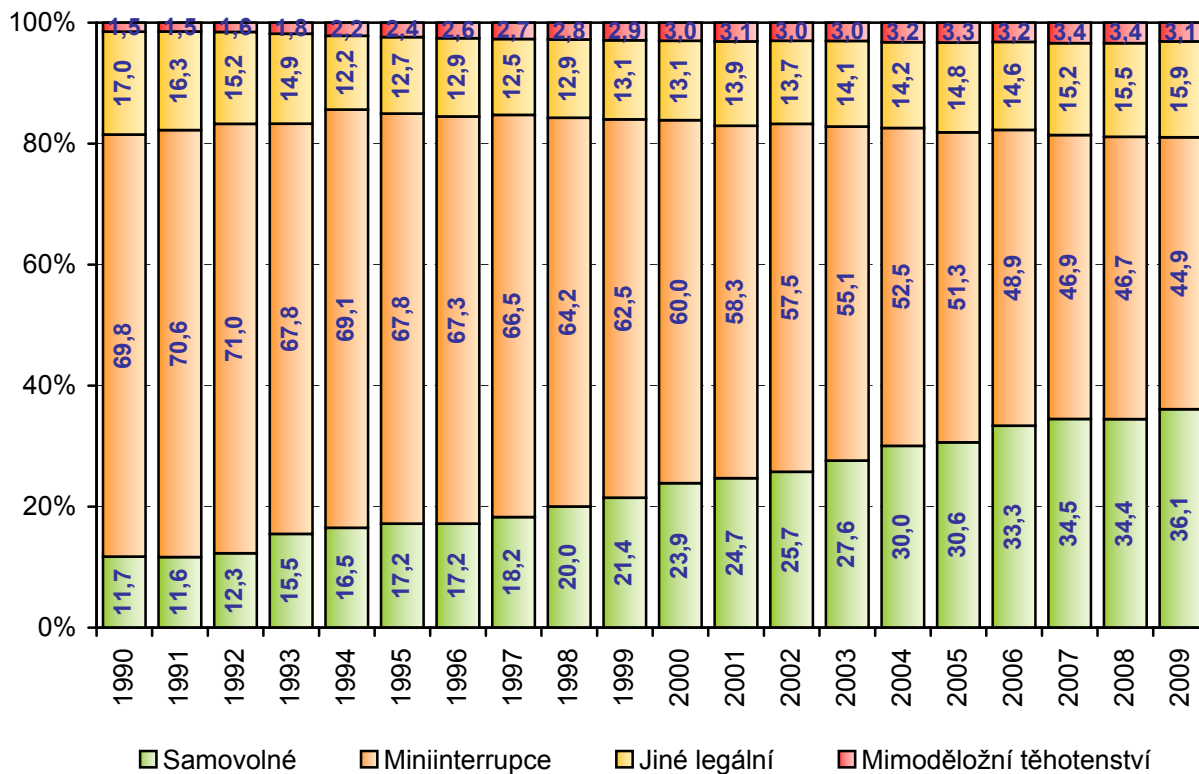
Potraty dle druhu a věku ženy, v přepočtu na 1 000 žen daného věku v roce 2009

Věk	Potraty						
	samo- volné	umělá přerušení těhotenství				mimo- děložní těhoten- ství	celkem
		mini- inter- rupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů		
-14	0,02	0,14	0,06	0,20	0,09	0,00	0,22
15-19	1,66	5,15	2,17	7,32	0,36	0,04	9,02
20-24	5,16	9,04	3,91	12,95	1,10	0,43	18,54
25-29	10,73	9,46	3,80	13,26	1,88	0,92	24,92
30-34	10,52	10,33	3,30	13,63	2,08	1,05	25,20
35-39	6,42	9,33	2,66	11,99	1,88	0,59	19,00
40-44	2,73	4,18	1,18	5,36	4,35	0,14	8,22
45-49	0,24	0,49	0,10	0,59	0,51	0,01	0,84
50+	0,02	0,01	0,01	0,02	0,02	-	0,04
celkem	5,76	7,16	2,53	9,69	1,80	0,50	15,94

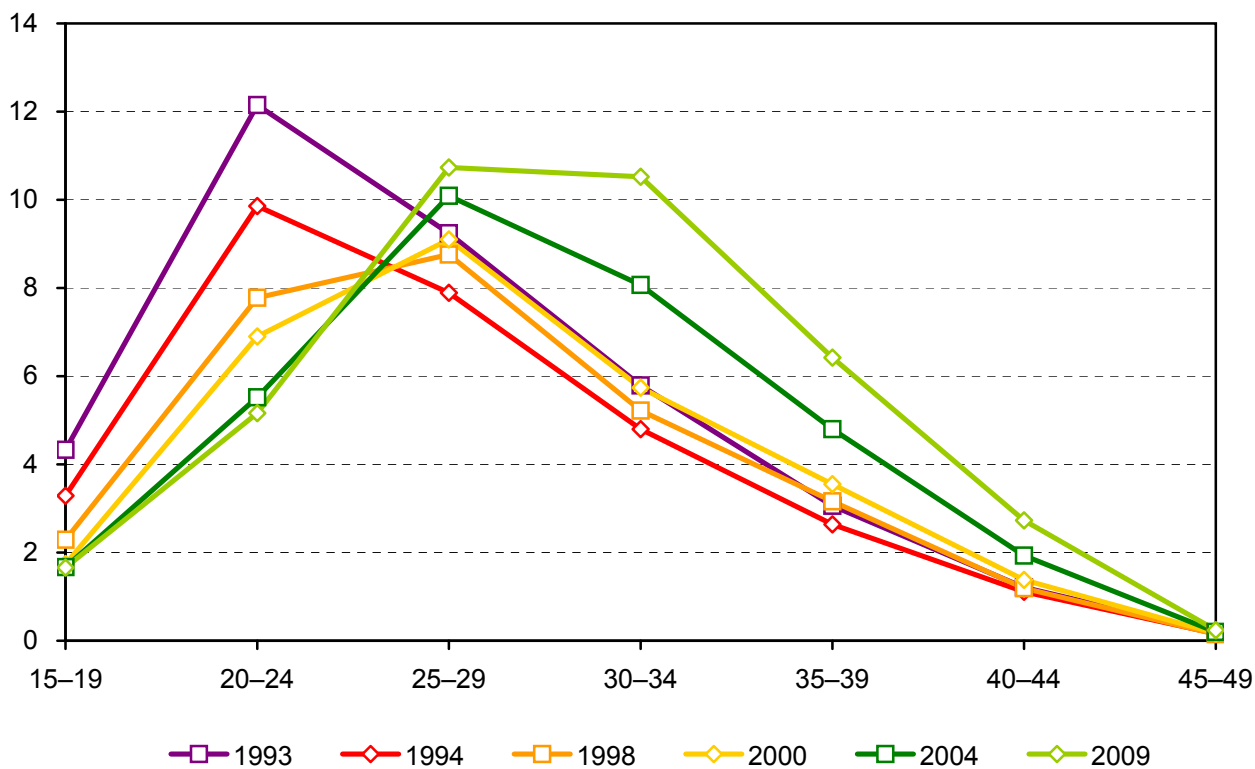
Vývoj počtu narozených celkem a potratů dle druhu, v přepočtu na 1 000 žen fertilního věku (15–49 let)

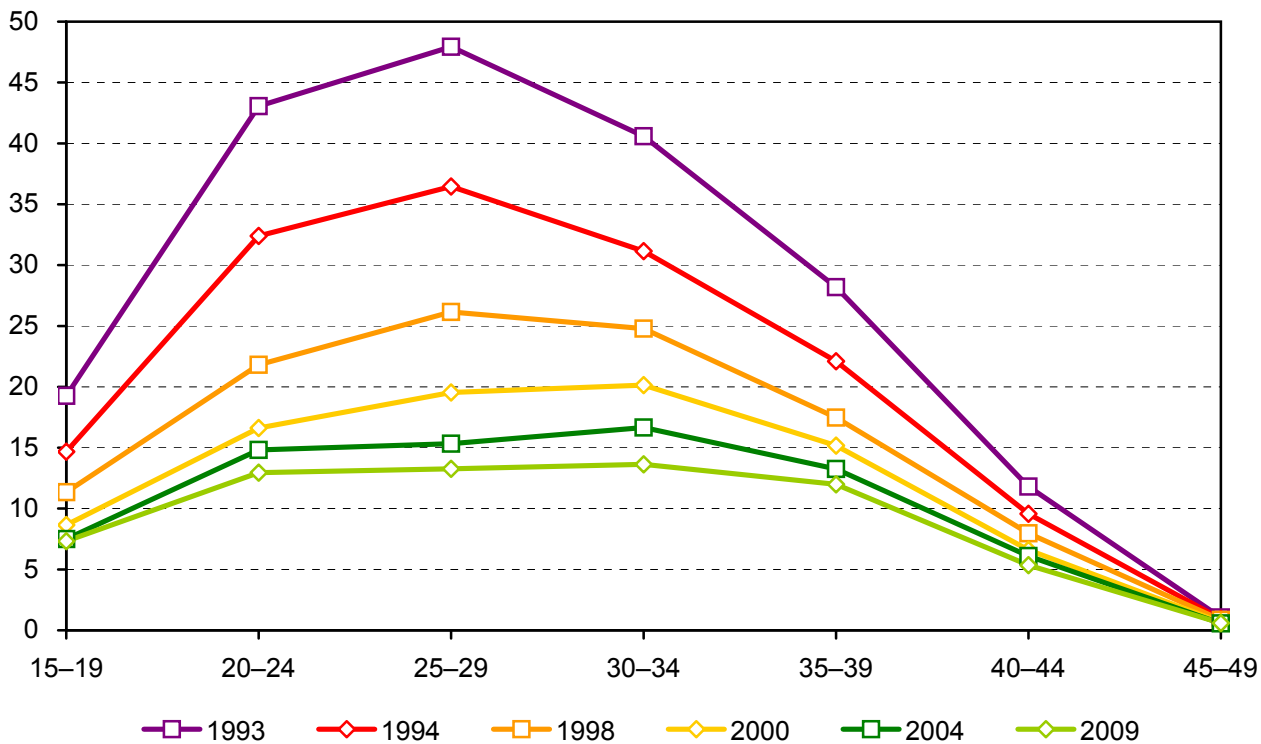
Vývoj struktury potratů dle druhu

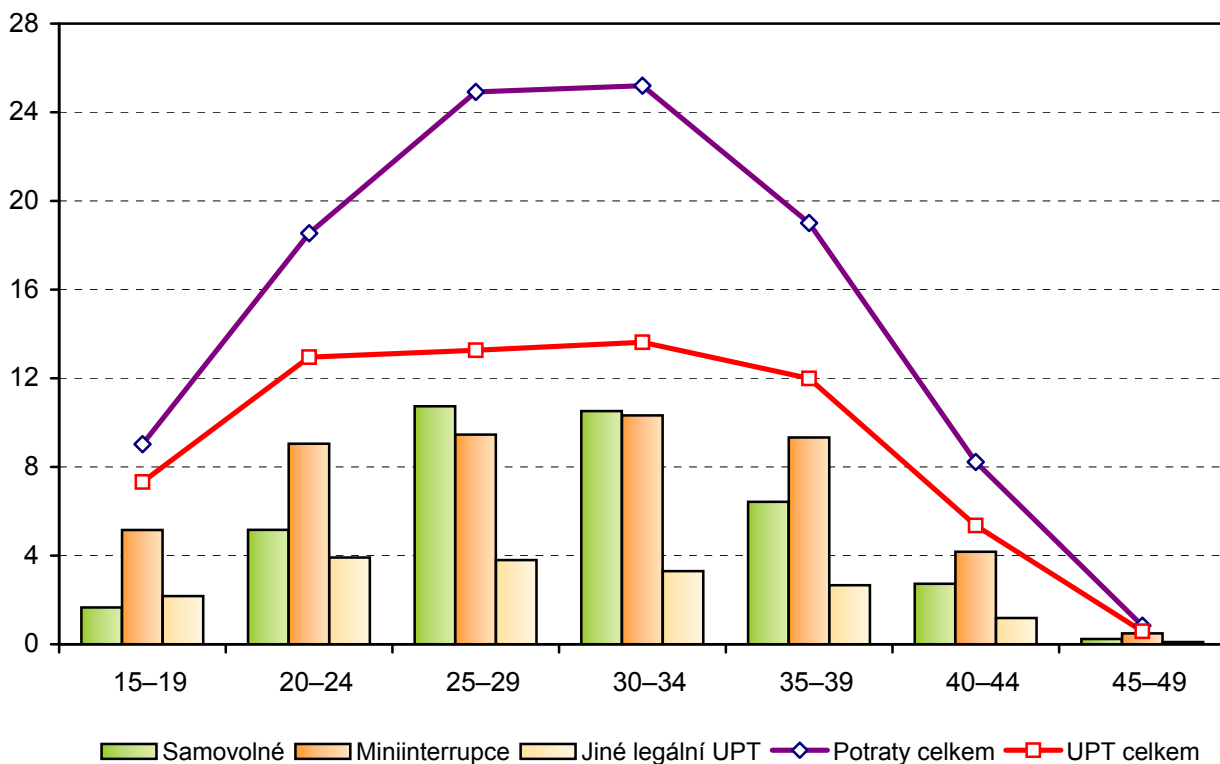
**Vývoj počtu samovolných potratů dle věkových skupin,
v přepočtu na 1 000 žen příslušného věku**

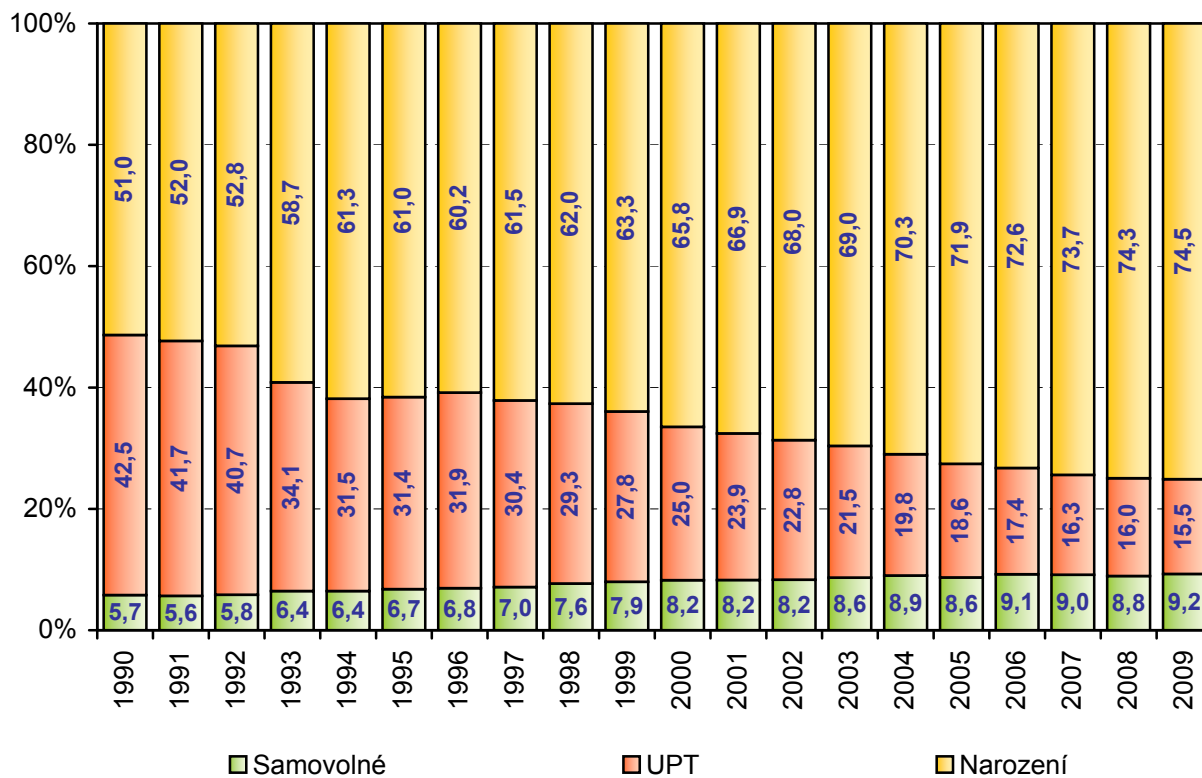
**Vývoj počtu UPT dle věkových skupin,
v přepočtu na 1 000 žen příslušného věku**

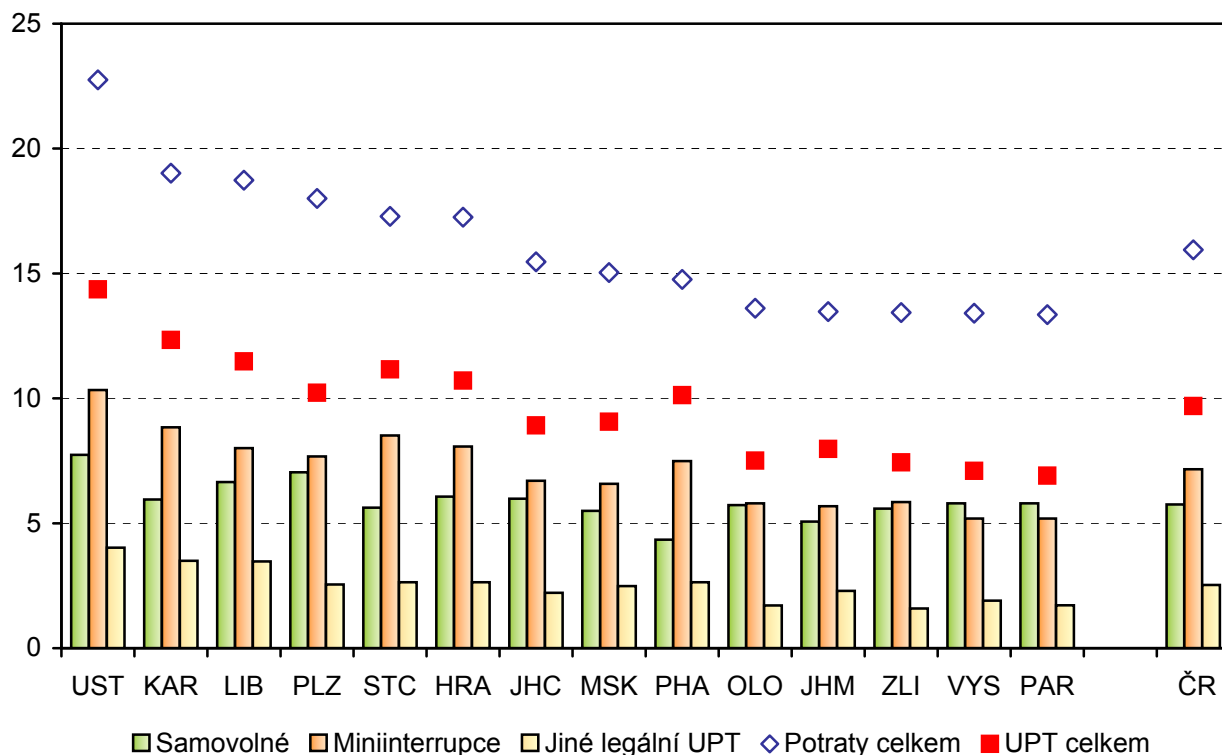
**Potravy dle věku v přepočtu na 1 000 žen příslušného věku,
v roce 2009**

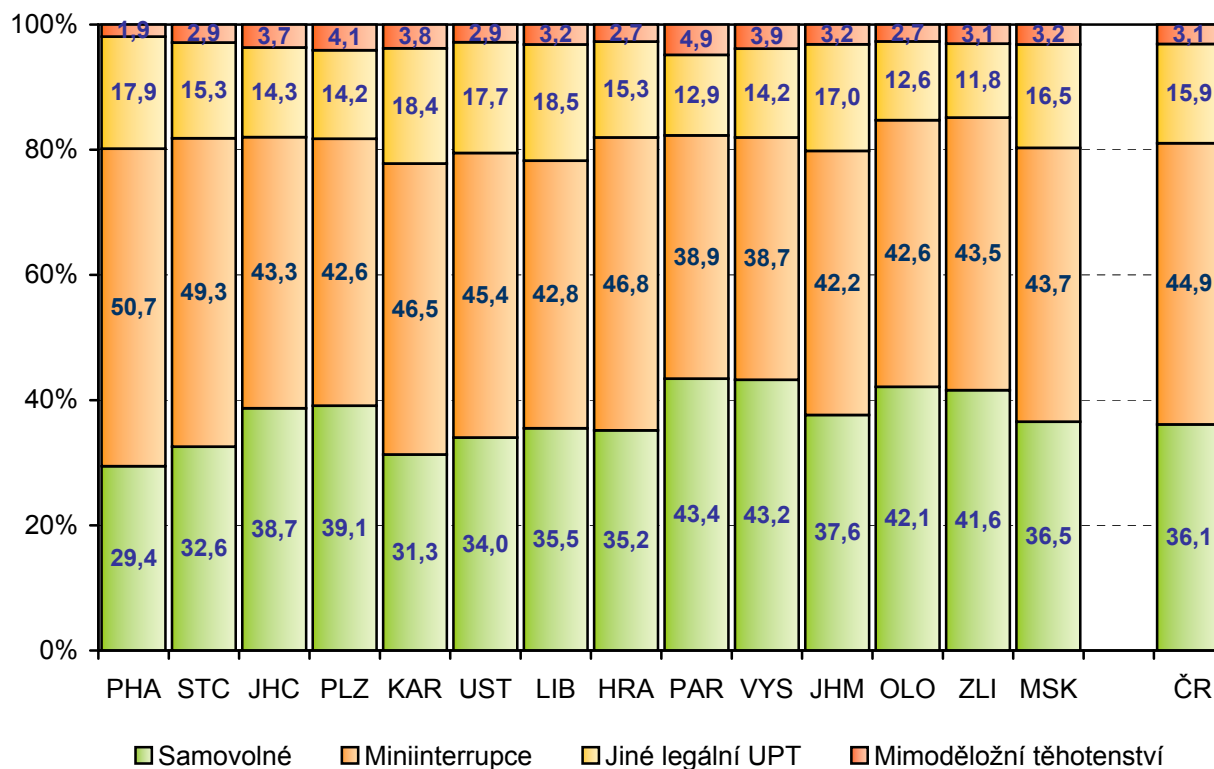
Vývoj struktury těhotenství dle způsobu ukončení

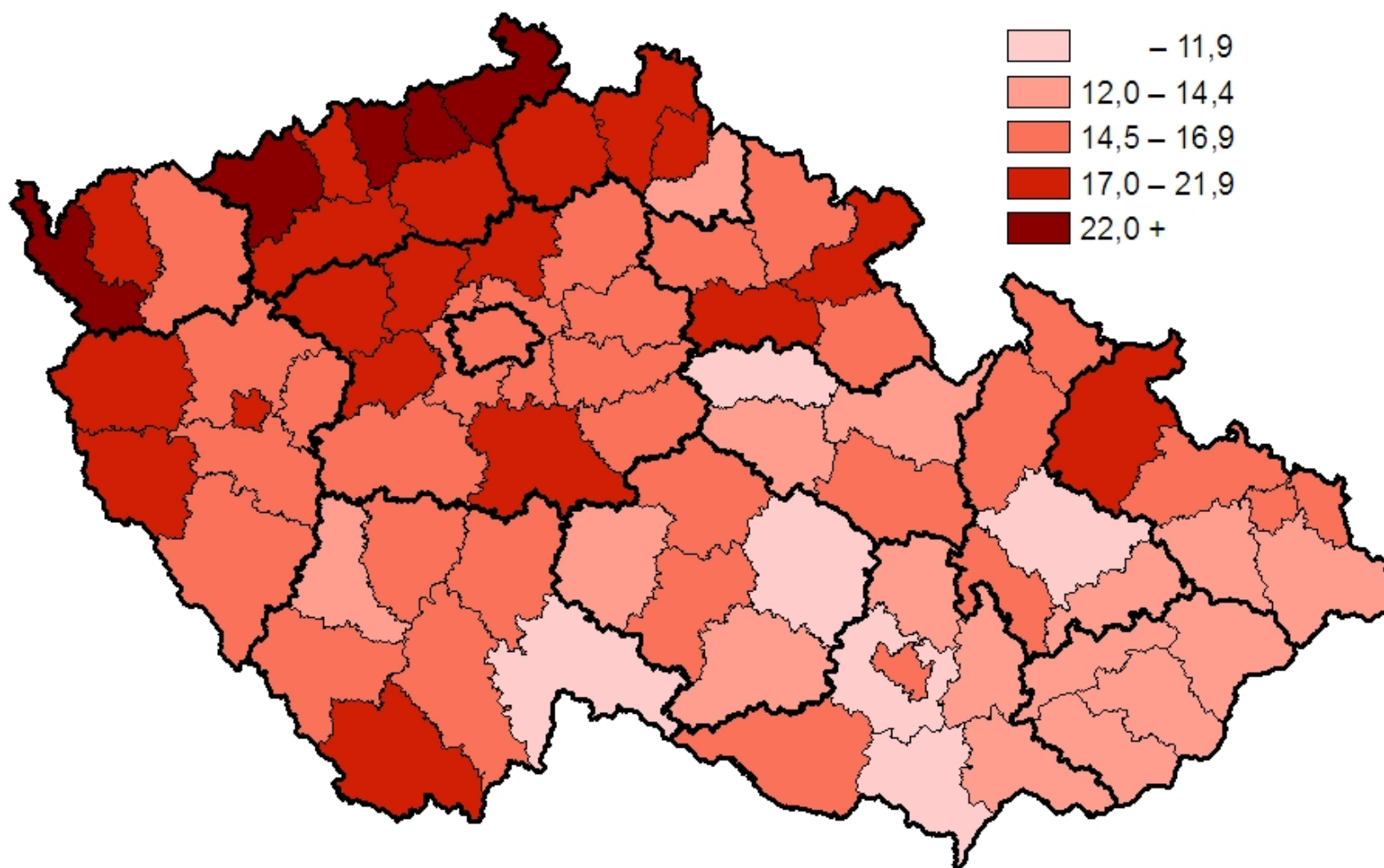
**Potravy dle druhu v přepočtu na 1 000 žen fertilního věku,
pořadí krajů dle celkového počtu potratů, v roce 2009**

**Struktura potratů dle druhu v krajích ČR,
v roce 2009**

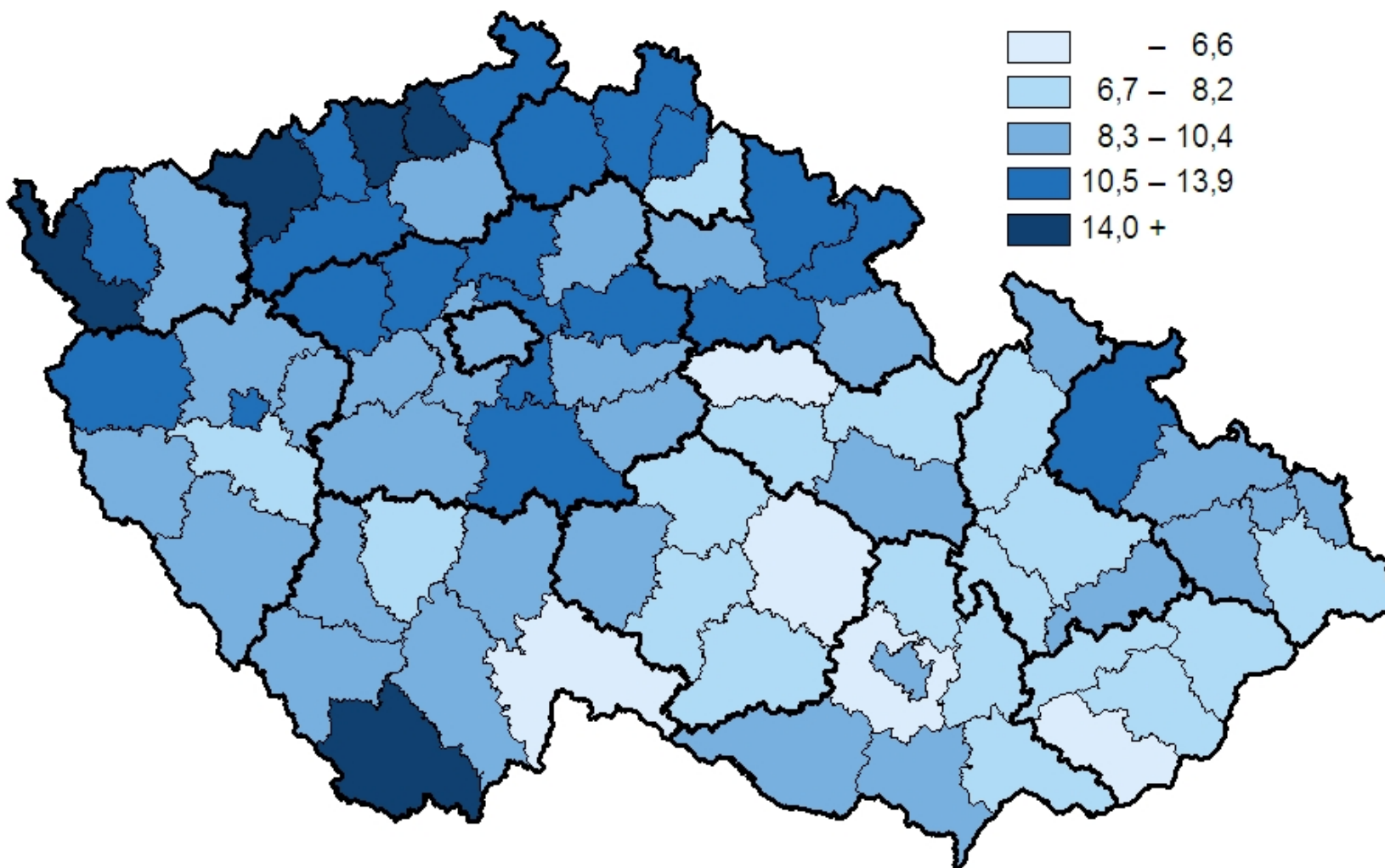

Počet potratů připadající na 1 000 žen fertilního věku v roce 2009

Počet umělých přerušeni těhotenství připadající na 1 000 žen fertilního věku v roce 2009

Počet samovolných potratů připadající na 1 000 žen fertilního věku v roce 2009

